

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้า ในแหล่งท่องเที่ยว

Legal Issues Concerning Money Laundering through Merchandise Businesses in Tourist Destinations

เปมิกา วิวัฒน์พงศ์พันธ์^{1*} และ ช้องนาง วิพุธานุพงษ์²

Pemika Wiwatthanapongpun^{1*}, and Chongnang Wiputhanupong²

ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 2¹,

Provincial Police Training Center Division 2, Thailand¹

คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม²

Faculty of Law, Sripatum University, Thailand²

Corresponding Author E-mail: chongnang.wi@gmail.com^{1}

Received March 30, 2026; Revised April 17, 2026; Accepted April 30, 2026

บทคัดย่อ

การศึกษปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวนั้น เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวของต่างประเทศและประเทศไทย โดยเป็นการศึกษาเอกสาร กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์และนำเสนอตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว เป็นธุรกิจที่มีการหมุนเวียนของเงินสดจำนวนมาก และมีลักษณะธุรกรรมที่ตรวจสอบแหล่งที่มาของเงินได้ยาก แม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยจะมี พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แต่พบว่ามีข้อจำกัดในด้านการกำกับดูแลธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีได้ถูกกำหนดให้เป็นธุรกิจที่ต้องรายงานธุรกรรมหรืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยตรงของหน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ส่งผลให้ถูกใช้เป็นช่องทางในการนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดเข้าสู่ธุรกรรมทางการเงิน เพื่อปกปิดหรืออำพรางที่มาของทรัพย์สินอันเกี่ยวกับการกระทำความผิด ดังนั้น เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากการนำธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวมาใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน จึงเห็นควรพัฒนากลไกการกำกับดูแลและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ปัญหาทางกฎหมาย; การฟอกเงิน; ธุรกิจจำหน่ายสินค้า; แหล่งท่องเที่ยว

Abstract

This study examines the legal issues surrounding money laundering through retail businesses in tourist areas. The aim is to investigate the concept of money laundering via these businesses and the legal measures for preventing and suppressing it in both international and Thai contexts. The study utilizes relevant documents, laws, and research, analyzing and presenting the findings according to the study's objectives. The results indicate that retail businesses in tourist areas handle large amounts of cash and their transactions are difficult to trace. Although Thailand currently has the Anti-Money Laundering Act of 1999, there are limitations in regulating these businesses. They are not typically required to report transactions or are not directly regulated by anti-money laundering agencies. Consequently, they are used as a channel to channel illegal funds into financial transactions to conceal or disguise the origin of assets related to criminal activity. Therefore, to prevent and reduce the risk of these retail businesses being used for money laundering, it is deemed necessary to develop more effective regulatory mechanisms and related legal measures.

Keywords: legal issues; money laundering; merchandise businesses; tourist destinations

บทนำ

ธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งช่วยส่งเสริมรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชนในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการเผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวไปสู่สังคมในวงกว้าง นอกจากนี้ธุรกิจดังกล่าวยังส่งเสริมการสร้างงาน การกระจายรายได้ และการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยว ทั้งนี้ ธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวได้จำกัดอยู่เฉพาะร้านขายของที่ระลึกเท่านั้น แต่ยักรวมถึงธุรกิจค้าปลีก ร้านสินค้าเฉพาะทาง และกิจการที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แก่ผู้มาเยือนในพื้นที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ (Layraman et al., 2021)

ธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวแม้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว แต่ลักษณะของธุรกิจดังกล่าวซึ่งมักมีการหมุนเวียนของเงินสดจำนวนมาก มีการทำธุรกรรมทางการเงินที่หลากหลาย และมีลูกค้าจำนวนมากจากหลายประเทศ ทำให้ธุรกิจประเภทนี้อาจถูกนำมาใช้เป็นช่องทางในการกระทำความผิดทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการฟอกเงิน ซึ่งเป็นกระบวนการนำทรัพย์สินหรือเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อปกปิดหรืออำพรางแหล่งที่มาของ

ทรัพย์สินดังกล่าว การฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น การสร้างธุรกรรมการซื้อขายสินค้าที่ไม่สอดคล้องกับมูลค่าที่แท้จริง การหมุนเวียนเงินสดผ่านร้านค้า หรือการใช้ธุรกิจดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการแปลงสภาพเงินที่ได้จากการกระทำความผิดให้ดูเสมือนเป็นรายได้จากการประกอบธุรกิจโดยชอบด้วยกฎหมาย (Tunsirisathan & Lurang, 2024)

การฟอกเงินโดยผ่านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้น แม้ว่าประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้กำหนดความหมายของการฟอกเงินและความผิดเกี่ยวกับการโอน รับโอน หรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้ ดังจะเห็นได้จากมาตรา 3 ซึ่งบัญญัติความหมายของทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และ มาตรา 5 ซึ่งกำหนดความผิดฐานฟอกเงิน รวมถึงบทบัญญัติที่กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบางประเภทเป็น ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามมาตรา 13 และมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ตลอดจนกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลธุรกิจและการประกอบกิจการค้า (Neetitham, 2020) อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติพบว่าธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากยังมิได้อยู่ภายใต้กลไกการกำกับดูแลหรือการตรวจสอบเหมือนดังกรณีของธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ส่งผลให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายที่อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินได้ โดยเฉพาะในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีการประกอบธุรกิจจำนวนมากและมีธุรกรรมทางการเงินที่หลากหลาย

ดังนั้น เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากการนำธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวมาใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน จึงควรพัฒนามาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลธุรกิจดังกล่าว ให้มีความชัดเจน รวมทั้งกำหนดกลไกการตรวจสอบและการรายงานธุรกรรมที่มีความเสี่ยง ตลอดจนมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้สอดคล้องกับบริบทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน

แนวคิดเกี่ยวกับการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว

การฟอกเงิน (Money Laundering) หมายถึง กระบวนการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด มาเก็บรักษา ซุกซ่อน โอน ยักย้าย หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของทรัพย์สิน เพื่อปกปิดแหล่งที่มาที่แท้จริงของทรัพย์สินดังกล่าว และทำให้ดูเสมือนว่าเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายจากการประกอบอาชีพหรือการค้าในธุรกิจที่สุจริต ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดมักใช้วิธีการต่าง ๆ ในการอำพรางหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบของรัฐและป้องกันไม่ให้ผู้อื่นทราบถึงที่มาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของทรัพย์สินนั้น นอกจากนั้นเมื่อทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดถูกเปลี่ยนสภาพให้เป็นเสมือน

เงินสะอาดแล้ว ผู้กระทำความผิดยังสามารถนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือใช้เป็นทุนในการขยายเครือข่ายอาชญากรรมต่อไปได้ (Chadit et al., 2021)

รูปแบบของกระบวนการฟอกเงิน

กระบวนการฟอกเงินสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ซึ่งสามารถจำแนกวิธีการสำคัญได้เป็น 5 วิธี ดังนี้ (Thailand Development Research Institute (TDRI), 2021)

(1) การฟอกเงินผ่านนิติบุคคล (Corporate Vehicles) ซึ่งมักอาศัยโครงสร้างขององค์กรธุรกิจหรือองค์กรทางกฎหมายในการปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สิน เช่น การใช้บริษัทที่ไม่มีการดำเนินธุรกิจจริงหรือที่เรียกว่า “บริษัทเปลือก” (Shell Company) รวมถึงบริษัทที่มีการดำเนินธุรกิจจริงแต่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการอำพรางเงินผิดกฎหมาย (Front Company) นอกจากนี้ ยังอาจใช้รูปแบบของนิติบุคคลประเภทอื่น เช่น ทรัสต์ หรือองค์กรไม่แสวงหากำไร เพื่อซ่อนเส้นทางทางการเงินและทำให้การตรวจสอบทำได้ยากขึ้น

(2) การฟอกเงินผ่านการแบ่งธุรกรรมทางการเงิน (Structuring) ซึ่งเป็นการนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดมาแบ่งฝากหรือโอนเป็นจำนวนเงินย่อย ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงเกณฑ์การรายงานธุรกรรมต่อหน่วยงานกำกับดูแล วิธีการดังกล่าวมักเรียกว่า “Smurfing” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้ธุรกรรมเข้าข่ายที่สถาบันการเงินต้องรายงานต่อหน่วยงานของรัฐ

(3) การเคลื่อนย้ายเงินผ่านการโอนเงินระหว่างประเทศ โดยใช้ระบบโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือผ่านธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ ซึ่งในบางกรณีอาจอยู่ในประเทศที่มีมาตรการกำกับดูแลทางการเงินที่ไม่เข้มงวด ทำให้สามารถเคลื่อนย้ายเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปยังประเทศอื่นได้โดยยากต่อการติดตามตรวจสอบ

(4) การฟอกเงินผ่านธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศ (Trade-Based Money Laundering) ซึ่งเป็นการใช้ธุรกรรมการค้านำเข้าและส่งออกสินค้าเป็นเครื่องมือในการเคลื่อนย้ายเงินผิดกฎหมายข้ามพรมแดน โดยอาจมีการสำแดงราคาสินค้าในเอกสารทางการค้าให้สูงกว่าหรือต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริงของสินค้า เช่น การสำแดงราคาเกินจริง (Over-Invoicing) หรือการสำแดงราคาต่ำกว่าความเป็นจริง (Under-Invoicing)

(5) การโอนหรือเคลื่อนย้ายเงินผ่านระบบการเงินนอกระบบ หรือที่เรียกกันว่า “ระบบธนาคารใต้ดิน” (Parallel Banking System) ซึ่งเป็นเครือข่ายการโอนเงินที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐและไม่ผ่านระบบสถาบันการเงินตามกฎหมาย ส่งผลให้ยากต่อการตรวจสอบเส้นทางทางการเงินและแหล่งที่มาของเงินดังกล่าว

การฟอกเงินผ่านการจำหน่ายสินค้าผ่านธุรกิจนำเที่ยว

รูปแบบการฟอกเงินผ่านธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทยนั้น ผู้กระทำความผิดมักใช้บริษัทนำเที่ยวหรือบริษัทตัวแทนการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการเคลื่อนย้ายเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิด เช่น เงินที่

ได้จากการค้ายาเสพติดหรือการค้าอาวุธผิดกฎหมาย เงินดังกล่าวอาจถูกนำไปกระจายเข้าสู่บัญชีธนาคารหลายบัญชีเพื่อทำธุรกรรมโอนเงินระหว่างประเทศ หรืออาจมีการโอนเงินสดข้ามพรมแดน นอกจากนี้ยังมีการใช้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นฉากบังหน้า เช่น การพากลุ่มบุคคลเดินทางไปเล่นการพนันในต่างประเทศ หรือการจัดทำเอกสารธุรกรรมเท็จเกี่ยวกับการซื้อสินค้าและบริการ เพื่อสร้างภาพว่าธุรกรรมทางการเงินดังกล่าวเป็นกิจกรรมทางธุรกิจที่ถูกต้อง (Tunsirisathan & Lurang, 2024)

อย่างไรก็ตาม ธุรกิจจำหน่ายสินค้า ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอาจถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินได้เช่นกัน กล่าวคือ บริษัทนำเที่ยวอาจนำกลุ่มนักท่องเที่ยวไปยังร้านค้าหรือศูนย์จำหน่ายสินค้าเฉพาะแห่งที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกัน จากนั้นอาจมีการสร้างธุรกรรมซื้อขายสินค้าในมูลค่าสูง หรือจัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าและบริการที่ไม่สอดคล้องกับการซื้อขายจริง เพื่อใช้เป็นหลักฐานรองรับการหมุนเวียนของเงินที่มีที่มาจากการกระทำความผิด การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวทำให้เงินที่ได้จากการกระทำความผิดสามารถถูกนำเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจอย่างถูกต้องตามรูปแบบของธุรกิจการท่องเที่ยวและการค้าปลีกในแหล่งท่องเที่ยว (Tunsirisathan, & Lurang, 2024)

ดังนั้น ปัญหาการฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงธุรกิจนำเที่ยวเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ซึ่งอาจถูกใช้เป็นกลไกในการสร้างธุรกรรมทางการเงินที่ดูเสมือนถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อปกปิดหรือแปรสภาพเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้กลายเป็นเงินที่ดูเหมือนมีที่มาชอบด้วยกฎหมายในระบบเศรษฐกิจ

กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวของต่างประเทศ

ระเบียบว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการโอนเงิน (ข้อมูลของผู้ชำระเงิน) พ.ศ. 2560 (Money Laundering, Terrorist Financing and Transfer of Funds (Information on the Payer) Regulations 2017) ซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองของสหราชอาณาจักรที่ใช้กำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (Anti-Money Laundering: AML) และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูงต่อการถูกใช้เป็นช่องทางฟอกเงิน กฎหมายฉบับนี้ถูกตราขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานของ Financial Action Task Force (FATF) และกฎหมายของสหภาพยุโรปด้านการต่อต้านการฟอกเงิน (legislation.gov.uk, 2026)

มาตรา 14 เป็นบทบัญญัติที่กำหนดนิยามของผู้ประกอบธุรกิจบางประเภทที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมาย AML โดยเฉพาะผู้ค้าสินค้ามูลค่าสูง (High Value Dealer) รวมทั้งธุรกิจบางประเภทที่มีความเสี่ยงสูงต่อการฟอกเงิน เช่น คาสิโน แพลตฟอร์มประมูลและตลาดศิลปะ ในมาตรา

14(1)(a) กำหนดว่า “High Value Dealer” หมายถึง บริษัทหรือผู้ประกอบธุรกิจรายบุคคลที่ประกอบธุรกิจซื้อขายสินค้า (รวมถึงผู้ประมวลสินค้า) และมีการรับหรือชำระเงินสดในการทำธุรกรรมตั้งแต่ 10,000 ยูโรขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นการชำระเงินสดครั้งเดียวหรือหลายครั้งที่มีลักษณะเชื่อมโยงกัน หลักเกณฑ์ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการใช้ธุรกิจการค้าสินค้าที่มีมูลค่าสูงเป็นช่องทางในการฟอกเงิน เนื่องจากธุรกิจลักษณะนี้สามารถรับชำระเงินสดจำนวนมากได้โดยง่าย และการซื้อขายสินค้าสามารถใช้เป็นเครื่องมือเปลี่ยนเงินที่ได้จากการกระทำผิดให้กลายเป็นเงินที่ดูเหมือนถูกต้องตามกฎหมาย

นอกจากนั้นมาตรา 14(2) ยังระบุว่า การชำระเงินจะยังถือว่าเป็น “Payment in Cash” แม้ว่าจะมีการนำเงินสดไปฝากเข้าบัญชีธนาคารหรือจ่ายผ่านบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ของคู่สัญญา ทั้งนี้เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยการนำเงินสดไปฝากผ่านบุคคลอื่นก่อนทำธุรกรรม ส่วนของมาตรา 14(1)(d) ยังได้กำหนดนิยามของ “Art Market Participant” ซึ่งหมายถึงผู้ประกอบธุรกิจซื้อขายงานศิลปะหรือเป็นตัวกลางในการซื้อขายผลงานศิลปะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 10,000 ยูโรขึ้นไป รวมถึงผู้ประกอบการที่เก็บรักษางานศิลปะใน Freeport ซึ่งเป็นเขตคลังสินค้าพิเศษตามกฎหมายศุลกากร โดยเหตุผลสำคัญที่กฎหมายให้ความสำคัญกับตลาดศิลปะ เนื่องจากตลาดศิลปะและสินค้าหรูมักถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน เนื่องจากสินค้านี้มีมูลค่าสูง การประเมินราคามีความยืดหยุ่น และการซื้อขายสามารถดำเนินการผ่านตัวกลางได้หลายชั้น

เมื่อพิจารณามาตรา 14 จึงถือว่าเป็นบทบัญญัติที่ควบคุมการฟอกเงินผ่านธุรกิจการค้า โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสินค้ามูลค่าสูง ซึ่งรวมถึงร้านค้าในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ร้านเครื่องประดับ ร้านนาฬิกาหรู ร้านสินค้าหัตถกรรมราคาแพง หรือร้านจำหน่ายสินค้าเฉพาะสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากธุรกิจเหล่านี้มักมีลักษณะการรับชำระเงินสดจำนวนมาก และลูกค้าส่วนหนึ่งเป็นนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ทำให้การตรวจสอบแหล่งที่มาของเงินทำได้ยาก ธุรกิจลักษณะดังกล่าวจึงถูกจัดให้เป็น “Obligated Entities” หรือ ผู้มีหน้าที่รายงานตามกฎหมายป้องกันการฟอกเงิน ซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรการสำคัญ เช่น การตรวจสอบและยืนยันตัวตนลูกค้า (Customer Due Diligence) การเก็บข้อมูลธุรกรรม และการรายงานธุรกรรมที่มีลักษณะน่าสงสัยต่อหน่วยงานกำกับดูแล

ดังนั้น กฎหมายของสหราชอาณาจักรได้กำหนดกลไกควบคุมธุรกิจการค้าสินค้ามูลค่าสูงไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการกำหนดเกณฑ์มูลค่าธุรกรรม (threshold) ที่ 10,000 ยูโร และการบังคับใช้มาตรการตรวจสอบลูกค้า ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการป้องกันไม่ให้ธุรกิจการค้าถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน

กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายซึ่งกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการนำทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ

ความผิดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดสามารถแปรสภาพหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดให้ดูเสมือนเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งบทบัญญัติมาตรานี้เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวมีดังนี้

ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามมาตรา 3 กำหนดว่าทรัพย์สินที่ถือว่าเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายฟอกเงิน หมายถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน รวมถึงทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดดังกล่าว นอกจากนั้นยังครอบคลุมถึงทรัพย์สินที่เกิดจากการจำหน่าย โอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด รวมทั้งดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากทรัพย์สินนั้นด้วย

ความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา 5 กำหนดว่า ความผิดฐานฟอกเงินเกิดขึ้นเมื่อบุคคลกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด โดยมีลักษณะเป็นการโอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินเพื่อปกปิดหรือซ่อนแหล่งที่มาของทรัพย์สินดังกล่าว หรือเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิดให้หลีกเลี่ยงการรับโทษ นอกจากนี้ยังรวมถึงการกระทำที่มีลักษณะปกปิดหรืออำพรางความจริงเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น แหล่งที่มา การครอบครอง หรือการโอนทรัพย์สิน รวมทั้งกรณีที่บุคคลได้มาครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินโดยรู้อยู่แล้วว่าทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ดังนั้น ความผิดฐานฟอกเงินคือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกปิด อำพราง หรือทำให้ทรัพย์สินดังกล่าวดูเหมือนเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย

ผู้มีหน้าที่รายงาน ตามมาตรา 13 กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบางประเภทที่ถูกกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) เมื่อพบว่าธุรกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นธุรกรรมเงินสดที่มีมูลค่าสูงเกินเกณฑ์ที่กำหนด ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง หรือธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการกระทำความผิด ดังนั้น ในกรณีตามมาตรา 13 นี้ แม้ว่าธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รายงานโดยตรงเหมือนสถาบันการเงิน แต่หากมีการทำธุรกรรมทางการเงินที่มีลักษณะผิดปกติหรือมีความเชื่อมโยงกับการกระทำความผิด หน่วยงานของรัฐสามารถตรวจสอบธุรกรรมดังกล่าวผ่านกลไกของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้

การรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ตามมาตรา 16 กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพบางประเภทที่มีความเสี่ยงต่อการถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน มีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) เมื่อมีการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดเกินกว่ามูลค่า 2,000,000 บาทขึ้นไป ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าธุรกรรมนั้นอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการฟอกเงิน ผู้ประกอบอาชีพที่อยู่ภายใต้หน้าที่รายงานดังกล่าว ได้แก่ ผู้ให้คำปรึกษาหรือดำเนินการด้านการลงทุน ผู้ค้า

อัญมณีหรือทองคำ ผู้ค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์ นายหน้าอสังหาริมทรัพย์ ผู้ค้าของเก่า รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจทางการเงินบางประเภทที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เช่น ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล ธุรกิจบัตรเครดิต บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ และธุรกิจบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐสามารถติดตาม ตรวจสอบ และป้องกันไม่ให้ธุรกิจที่มีความเสี่ยงถูกใช้เป็นช่องทางในการปกปิดหรือแปรรูปเงินที่ได้จากการกระทำความผิดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้

วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว

การฟอกเงินในปัจจุบันมิได้จำกัดอยู่เพียงระบบสถาบันการเงินเท่านั้น แต่ยังขยายตัวไปสู่ภาคธุรกิจที่มีการหมุนเวียนเงินสดจำนวนมาก โดยเฉพาะธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีลักษณะธุรกรรมที่หลากหลายและเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวจากหลายประเทศ จึงอาจถูกใช้เป็นช่องทางในการแปรรูปเงินที่ได้จากการกระทำความผิดให้ดูเสมือนเป็นรายได้จากการค้าปกติ แม้ว่าประเทศไทยจะมีมาตรการทางกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพื่อควบคุมและตรวจสอบธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน แต่ในทางปฏิบัติพบว่าธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวเป็นอีกหนึ่งภาคธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่อการถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน เนื่องจากยังมีได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลอย่างเข้มงวดเทียบกับสถาบันการเงินหรือผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามกฎหมาย ตัวอย่างของธุรกิจดังกล่าว ได้แก่ ร้านจำหน่ายของที่ระลึกซึ่งขายสินค้าพื้นเมืองและงานหัตถกรรม ร้านอัญมณีและเครื่องประดับที่มีการซื้อขายสินค้ามูลค่าสูง ร้านสินค้าแบรนด์เนมหรือสินค้าหรู เช่น กระเป๋าและนาฬิกา ตลอดจนร้านจำหน่ายเสื้อผ้าแฟชั่น สมุนไพรหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มุ่งเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยว ธุรกิจเหล่านี้มักมีลักษณะการดำเนินงานที่พึ่งพาการชำระเงินด้วยเงินสดในสัดส่วนสูง มีปริมาณลูกค้าหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ส่งผลให้การตรวจสอบที่มาของเงินเป็นไปได้ยาก จึงอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการอำพรางแหล่งที่มาของเงินผิดกฎหมายผ่านการสร้างธุรกรรมซื้อขายสินค้า หรือการบันทึกรายได้เทียมให้ดูเสมือนเป็นรายได้จากการประกอบธุรกิจตามปกติ อันเป็นประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาในการวิเคราะห์ช่องว่างทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในภาคธุรกิจ ซึ่งประเด็นวิเคราะห์มีดังนี้

1. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินกับธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดกรอบทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้ โดยในมาตรา 3 กำหนดความหมายของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และมาตรา 5 ซึ่งบัญญัติความผิดฐานฟอกเงิน ครอบคลุมการโอน รับโอน เปลี่ยนสภาพ หรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐาน หลักกฎหมายดังกล่าวมีลักษณะเป็นบทบัญญัติที่ครอบคลุมการกระทำความผิดหลายฐาน เพื่อให้สามารถปรับใช้กับการกระทำในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปทรัพย์สินจากการกระทำ

ความผิดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวยังคงมุ่งเน้นไปที่ธุรกรรมผ่านสถาบันการเงินหรือธุรกิจที่ถูกกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมเป็นสำคัญ ขณะที่ธุรกิจของชุมชนท้องถิ่น เช่น ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) หรือการแปรรูปสินค้าเกษตรโดยชาวบ้าน อาจเข้าข่ายเป็นธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวได้ หากมีการนำสินค้าไปจำหน่ายในพื้นที่ท่องเที่ยวหรือมุ่งเน้นกลุ่มลูกค้านักท่องเที่ยวเป็นหลัก เช่น การตั้งร้านจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ตลาดนัดนักท่องเที่ยว หรือศูนย์จำหน่ายของฝาก ทั้งนี้ เนื่องจากลักษณะการดำเนินธุรกิจดังกล่าวมีการรับชำระเงิน โดยเฉพาะเงินสดจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จึงมีคุณลักษณะบางประการที่สอดคล้องกับธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม ธุรกิจชุมชนส่วนใหญ่มักมีขนาดเล็ก มีมูลค่าการซื้อขายต่อรายการไม่สูง และมีรูปแบบการดำเนินงานที่เรียบง่าย จึงอาจมีความเสี่ยงต่อการถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินต่ำกว่าธุรกิจที่มีการซื้อขายสินค้ามูลค่าสูง เช่น อัญมณีหรือสินค้าหรู ดังนั้น แม้ธุรกิจลักษณะดังกล่าวจะสามารถจัดอยู่ในกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวได้ในเชิงลักษณะกิจกรรม แต่ในเชิงนโยบายและการกำกับดูแลทางกฎหมาย อาจต้องพิจารณาระดับความเสี่ยง ขนาดของธุรกิจ และมูลค่าธุรกรรมประกอบกัน เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและไม่เป็นภาระเกินสมควรแก่ผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชน

หากวิเคราะห์เปรียบเทียบระเบียบว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการโอนเงิน (ข้อมูลของผู้ชำระเงิน) พ.ศ. 2560 ของ สหราชอาณาจักร ซึ่งมาตรา 14(1)(a) ได้กำหนดนิยามของ “High Value Dealer” หรือผู้ค้าสินค้ามูลค่าสูง โดยระบุว่าบุคคลหรือผู้ประกอบการที่ซื้อขายสินค้าและ รับหรือชำระเงินสดตั้งแต่ 10,000 ยูโร ขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นการชำระเงินครั้งเดียวหรือหลายครั้งที่เชื่อมโยงกัน จะถูกจัดอยู่ในกลุ่มธุรกิจที่ต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการฟอกเงิน นั้นหมายความว่าธุรกิจการค้าสินค้า เช่น ร้านขายสินค้า ร้านขายของมีมูลค่าสูง หรือผู้ประมูลสินค้า สามารถถูกกำหนดให้เป็น ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการ AML ได้ แม้ว่าจะไม่ใช่สถาบันการเงินโดยตรงก็ตาม นอกจากนั้นมาตรา 14(2) ยังบัญญัติว่าการชำระเงินจะยังคงถือเป็นการชำระเงินสด แม้ว่าจะมีการนำเงินสดไปฝากผ่านบุคคลอื่นหรือฝากเข้าบัญชีธนาคารเพื่อประโยชน์ของคู่สัญญา เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยการเปลี่ยนรูปแบบการชำระเงิน ทั้งนี้ บทบัญญัติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของกฎหมายในการควบคุม การใช้เงินสดจำนวนมากในการทำธุรกรรมทางการค้า ซึ่งถือเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญของการฟอกเงิน

ดังนั้น แม้ประเทศไทยยังไม่ปรากฏกรณีศึกษาที่ชัดเจนเกี่ยวกับการฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง แต่ลักษณะความเสี่ยงของธุรกิจดังกล่าวสามารถเทียบเคียงได้กับธุรกิจค้าปลีกที่ใช้เงินสดหรือจำหน่ายสินค้ามูลค่าสูง ซึ่งเคยถูกใช้เป็นช่องทางในการอำพรางแหล่งที่มาของเงินในรูปแบบต่าง ๆ ขณะที่กฎหมายไทยยังขาดความชัดเจนในการกำหนดขอบเขตของธุรกิจหรือประเภทสินค้าที่มีความเสี่ยง แตกต่างจากบางประเทศที่กำหนดไว้เฉพาะเจาะจง จึงสะท้อนถึงความ

จำเป็นในการพัฒนาแนวทางกำกับดูแลบนฐานความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการป้องกัน การฟอกเงินและการไม่สร้างภาระแก่ผู้ประกอบการในภาคการท่องเที่ยว

2. ปัญหาการกำหนดผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมและกลไกการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดกลไกในการติดตาม และตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินที่อาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน โดยเฉพาะมาตรา 13 ซึ่งกำหนด ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานธุรกรรมที่มีมูลค่าสูงหรือธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และมาตรา 16 ซึ่งขยายขอบเขตไปยังผู้ประกอบการอาชีพ บางประเภทที่มีความเสี่ยงต่อการถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน เช่น ผู้ค้าอัญมณี ผู้ค้ารถยนต์ นายหน้าอสังหาริมทรัพย์ และผู้ประกอบการกิจการทางการเงินบางประเภท อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎหมาย ดังกล่าวจะได้กำหนดกลไกการรายงานธุรกรรมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเส้นทางการเงิน แล้วก็ตาม แต่ธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีลักษณะการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการ รับชำระเงินสดจำนวนมาก แต่ไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามบทบัญญัติดังกล่าว ส่งผลให้ธุรกรรมที่เกิดขึ้นในธุรกิจประเภทนี้ โดยเฉพาะการรับเงินสดจากนักท่องเที่ยวหรือการทำ ธุรกรรมซื้อขายสินค้าในมูลค่าสูง อาจไม่อยู่ภายใต้ระบบการตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างชัดเจน

จากสถานการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดข้อจำกัดในกลไกการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงิน เนื่องจากธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวสามารถถูกใช้เป็นช่องทางในการหมุนเวียนเงินหรือ แปรสภาพเงินที่ได้จากการกระทำความผิดให้ดูเหมือนเป็นรายได้จากการค้าปกติได้ ซึ่งยากต่อการ ตรวจสอบ เนื่องจากการซื้อขายสินค้ากับนักท่องเที่ยวมักเป็นธุรกรรมเงินสดและไม่มีการรายงาน ธุรกรรมที่เข้มงวดเช่นเดียวกับสถาบันการเงินหรือธุรกิจที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ จึงสะท้อน ให้เห็นถึงข้อจำกัดของกลไกการรายงานธุรกรรมตามกฎหมายฟอกเงินในปัจจุบัน

หากวิเคราะห์เปรียบเทียบระเบียบว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการโอนเงิน (ข้อมูลของผู้ชำระเงิน) พ.ศ. 2560 ของ สหราชอาณาจักร ซึ่งมาตรา 14(1)(a) ได้กำหนดให้ผู้ค้าสินค้ามูลค่าสูง (High Value Dealer) ซึ่งรับชำระ เงินสดตั้งแต่ 10,000 ยูโรขึ้นไป ต้องอยู่ภายใต้ระบบการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงิน รวมถึง หน้าที่ในการตรวจสอบตัวตนลูกค้าและการรายงานธุรกรรมที่มีลักษณะน่าสงสัย ทั้งนี้ แม้ว่าธุรกิจ ดังกล่าวจะเป็นธุรกิจการค้าสินค้าทั่วไปก็ตาม แต่หากมีลักษณะการทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการ ฟอกเงินก็จะถูกนำเข้าสู่ระบบการกำกับดูแลของกฎหมาย

ดังนั้น เมื่อธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นธุรกิจที่อยู่ภายใต้หน้าที่รายงานธุรกรรมหรือการกำกับดูแลโดยตรงตามกฎหมาย ย่อมส่งผลให้ธุรกิจดังกล่าวอาจถูกใช้เป็นช่องทางในการหมุนเวียนหรือแปรสภาพเงินที่ได้จากการกระทำความผิด

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ปัญหา การฟอกเงินผ่านธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว พบว่าแม้ในปัจจุบันประเทศไทยจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจและการทำธุรกรรมทางการเงิน ซึ่งกำหนดกลไกในการตรวจสอบธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและการกระทำความผิดมูลฐานไว้แล้วก็ตาม อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวยังมีลักษณะเป็นกฎหมายทั่วไปที่มุ่งควบคุมธุรกรรมทางการเงินหรือธุรกิจบางประเภทที่มีความเสี่ยงสูง เช่น สถาบันการเงิน ผู้ค้าอัญมณี ผู้ค้ารถยนต์ หรือนายหน้าอสังหาริมทรัพย์ โดยมิได้มีบทบัญญัติเฉพาะที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลธุรกิจจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมักมีการทำธุรกรรมเงินสดจำนวนมากและเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวจากหลายประเทศ

ดังนั้น การขยายการกำกับดูแลไปยังธุรกิจดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยแม้จะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและลดความเสี่ยงในการฟอกเงิน แต่ก็อาจก่อให้เกิดภาระต้นทุนและข้อจำกัดในการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะต่อผู้ประกอบการรายย่อย จึงควรกำหนดมาตรการบนพื้นฐานความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมายและการไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ

นอกจากนั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13 และมาตรา 16 ขอบเขตของผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมให้ครอบคลุมถึงธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูงในภาคการท่องเที่ยว เช่น ร้านจำหน่ายสินค้าในแหล่งท่องเที่ยว ร้านค้าปลอดภาษี หรือศูนย์จำหน่ายสินค้าแก่นักท่องเที่ยว โดยควรกำหนดเกณฑ์การรายงานธุรกรรมเงินสดให้สอดคล้องกับกฎหมายเดิมที่ 2,000,000 บาทขึ้นไป และอาจพิจารณาปรับลดเกณฑ์สำหรับธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูงหรือกำหนดให้รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยไม่จำกัดจำนวนเงิน ทั้งนี้ เพื่อให้การกำกับดูแลมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของธุรกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินและลดโอกาสในการใช้ธุรกิจดังกล่าวเป็นช่องทางในการฟอกเงิน

References

- Chadit, C., Sutthibodee, S., Rathamarit, U., & Artiwest, U. (2021). Amendments to the Thai money laundering law. *Kasem Bundit Journal*, 22(2), 1–12. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jkbu/article/view/253962>
- Layraman, A., Sudsawath, C., Somnuxpong, S., Vinijvorakijkul, N., & Ratanaprasert, A. (2021). Development of souvenir products reflecting the identity of the tourist attraction. *Journal of MCU Social Science Review*, 10(4), 306–318. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/Jssr/article/view/253771>
- legislation.gov.uk. (2026). *The Money Laundering, Terrorist Financing and Transfer of Funds (Information on the Payer) Regulations 2017*. <https://www.legislation.gov.uk/uksl/2017/692/contents>
- Neetitham, W. (2020). Legal problems of predicate offences relating to drugs under anti-money laundering laws. *Law and Local Society Journal*, 4(1), 33–52. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/ljsj/article/view/240111>
- Thailand Development Research Institute (TDRI). (2021). *Money laundering trends in Thailand: A case study of money laundering through legal entities and front businesses, lawyers and accountants, travel agencies, foreign trusts operating in Thailand, fraudulent Ponzi schemes, and money laundering through non-profit organizations(Final report)*. TDRI. https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2021/11/2021_05_Research-Study-on-Trends-of-Money-Laundering.pdf
- Tunsirisathan, N., & Lurang, R. (2024). Legal measures to prevent money laundering through travel business. *Journal of MCU Social Science Review*, 13(6), 129–142. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/271463>